

ปัญหาจากการรับรู้และความคาดหวังในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของผู้ประกอบการในเขตเศรษฐกิจพิเศษ

The Problem of Perceptions and Expectations in Preparation to the Asean Economic Community of Entrepreneurs in Special Economic Zones

♦ วิภาดา มุกดา

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

Wipada Mukda

Faculty of Management Science of Suan Dusit University

E-mail: amimukda9002@gmail.com

Abstract

This research aims 1) to analyze for perceptions and expectations in preparation to the ASEAN Economic Community 2) to analyze compare perceptions and expectations in preparation to the ASEAN Economic Community, classified as general data 3) to analyze the relationship between perceptions and expectations in preparation to the ASEAN Economic Community 4) to propose the problems and development guidelines from perceptions and expectations in preparation to the ASEAN Economic Community. The sample consisted of 164 entrepreneurs and 30 related persons. The tools used in the research were questionnaires and interviews. The statistics used for the analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and LSD. Using Pearson's correlation coefficient The results from in-depth interviews were analyzed. Synthesize and interpret and then summarize.

The result found that: 1) The overall perception of the medium is that of economic, human security, social, cultural, environmental, political. and expectations at the high level include the human security economy, environmental, cultural, social and political 2) Comparative results of perception and expectation classified by general information of entrepreneurs. not different 3) The relationship between perceptions and expectations were positively related to the preparation to the ASEAN economic community at a significance level of 0.01 4) The problems and development guidelines of entrepreneurs In economic, creating large markets to expand trade and investment opportunities increase employment, In human security to create fairness. Reduce inequality Build confidence in the mechanisms and processes of justice.

In social, improving the quality of human life. the state must provide good welfare to the people as a guarantee of life. In environment, know how to use the natural resource to be worthwhile, select the substitute energy. In culture, changes in ideas, beliefs, attitudes, values, cultivations, teachings of Thai youth in a variety of cultures. In political, promote cooperation with the public and private sectors, to solve the threat in new ways.

Keywords: Perceptions, Expectations, ASEAN Economic Community, Special Economic Zones

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์การรับรู้และความคาดหวังในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของผู้ประกอบการในเขตเศรษฐกิจพิเศษ 2) เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้และความคาดหวังต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ จำแนกตามข้อมูลทั่วไป 3) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้และความคาดหวังต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในเขตเศรษฐกิจพิเศษของผู้ประกอบการ 4) นำเสนอปัญหาจากการรับรู้และความคาดหวังและแนวทางการพัฒนาเพื่อเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ประกอบการ จำนวน 164 คน และกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้อง จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t - test และ LSD การวิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และนำผลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกนำมาวิเคราะห์เนื้อหา สังเคราะห์และตีความแล้วนำมาสรุปผล

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาพรวมของการรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความคาดหวังต่ออยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบของการรับรู้และความคาดหวังจำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ ไม่แตกต่างกัน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้และความคาดหวัง มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 4) ปัญหาและแนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย ด้านเศรษฐกิจ การสร้างตลาดขนาดใหญ่เพื่อขยายโอกาสด้านการค้าและการลงทุน เพิ่มการจ้างงาน ด้านความมั่นคงของมนุษย์ มุ่งสร้างความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเชื่อมั่นต่อกลไกและกระบวนการยุติธรรม ด้านสังคม การยกระดับคุณภาพชีวิตของมนุษย์ให้สูงขึ้น รัฐต้องจัดสวัสดิการที่ดีให้แก่ประชาชนเป็นหลักประกันของชีวิต ด้านสิ่งแวดล้อม การรู้จักใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่าและการมีจิตสำนึกร่วมกันในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม ด้านวัฒนธรรม การเปลี่ยนแปลง ความคิด ความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยม การปลูกฝังสั่งสอนเยาวชนไทยในความหลากหลายของวัฒนธรรม ด้านการเมืองความมั่นคง ส่งเสริมความร่วมมือกับภาครัฐและเอกชน ในการแก้ไขปัญหาภัยคุกคามในรูปแบบใหม่

คำสำคัญ : การรับรู้ ความคาดหวัง ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน เขตเศรษฐกิจพิเศษ

บทนำ

ประเทศไทยอยู่บนพื้นที่ภูมิประเทศที่เป็นเหมือนจุดศูนย์กลางของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยมีประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ กัมพูชา มาเลเซีย เมียนมาร์ และสปป.ลาว มีเขตแนวชายแดนระยะประมาณ 5,656 กิโลเมตร มีเขตด้านการค้าชายแดน จำนวน 91 จุด โดยแบ่งเป็นจุดผ่านแดนถาวร 38 จุด และจุดผ่อนปรนเขตการค้า 53 จุด นอกจากนี้ในการรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนส่งผลต่ออาเซียนให้มีการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ มีผลตอบแทนทางการค้าและการลงทุนมากยิ่งขึ้น ประกอบกับในเศรษฐกิจโลกตอนนี้มีการหดตัวซึ่งประเทศมหาอำนาจมีกำลังซื้อสินค้าลดลง ดังนั้นประเทศไทยจึงหันมาให้ความสำคัญกับการค้าและการลงทุนตรงชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้านและกลุ่มภายใต้กรอบความร่วมมือต่าง ๆ ในประเทศภูมิภาค ซึ่งส่งผลให้การค้าและการลงทุนตรงชายแดนสนับสนุนการพัฒนาภูมิภาคและเป็นบทบาทสำคัญในการสร้างความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจและช่วยส่งเสริมความก้าวหน้าในการแข่งขันของสินค้าไทยที่ส่งเข้าไปในตลาดประเทศเพื่อนบ้าน ในช่วงปี 2556 ไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน 4 ประเทศ มีมูลค่าการค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ เมียนมาร์ สปป.ลาว กัมพูชาและมาเลเซีย มูลค่ารวม 924,241.79 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.51 เทียบกับปีก่อนเป็นมูลค่าการส่งออก 560,196.46 ล้านบาท และมูลค่าการนำเข้า 364,045.33 ล้านบาท ซึ่งไทยได้ดุลการค้า 196,151.13 ล้านบาท (กรมการค้าต่างประเทศ, 2557)

จากแนวโน้มที่ให้ความสำคัญกับตลาดอาเซียนเพิ่มขึ้นทำให้ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการค้าชายแดนมากขึ้นด้วยและได้เล็งเห็นศักยภาพของเมืองใหญ่ที่อยู่บริเวณชายแดน จึงได้จัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ 5 กลุ่มพื้นที่หลัก ดังนี้ (กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ, 2555)

1. ภาคเหนือ ประกอบด้วย พื้นที่ชายแดนอำเภอเชียงแสน อำเภอแม่สาย อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย
2. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย พื้นที่ชายแดน จังหวัดหนองคาย จังหวัดมุกดาหารและจังหวัดนครพนม
3. ภาคตะวันออก ประกอบด้วย พื้นที่ชายแดนจังหวัดสระแก้ว
4. ภาคตะวันตก ประกอบด้วยพื้นที่ชายแดนอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก และจังหวัดกาญจนบุรี
5. ภาคใต้ ประกอบด้วย พื้นที่ชายแดนจังหวัดนราธิวาส และอำเภอสะเตาะ จังหวัดสงขลา

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในสมาชิกอาเซียนจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเปลี่ยนแปลงเพื่อรับมือกับการเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ดังนั้นการเตรียมการรองรับการเข้าสู่ ASEAN ของจังหวัดตากซึ่งเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ในแนวระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันตก (Western Economic Corridor) อยู่ในศูนย์กลางและมีศักยภาพในการที่จะเชื่อมโยงกับประเทศกลุ่มอาเซียน ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม กอปรกับรัฐบาลได้มีนโยบายในการเร่งส่งเสริมและพัฒนาความสัมพันธ์กับประเทศกลุ่มเพื่อนบ้าน โดยส่งเสริมความร่วมมือกับภาครัฐ ภาคเอกชน สื่อมวลชนและประชาชน เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกันอันจะนำไปสู่การ

ขยายความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจ ด้านการค้าและการลงทุน การท่องเที่ยว การคมนาคมและการขนส่ง ตลอดจนความร่วมมือด้านอื่น ๆ ภายใต้กรอบของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

อย่างไรก็ตามในการพัฒนาและส่งเสริมนั้นจะนำมาซึ่งโอกาสกับด้านเศรษฐกิจ แต่ทางกลับกันก็นำมาซึ่งผลกระทบทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยจำเป็นต้องพิจารณาควบคู่ไปกับการพัฒนา เช่น ปัญหาการกำจัดขยะ และของเสีย ปัญหาการลักลอบนำเข้าสินค้าเกษตรที่ผิดกฎหมายจากประเทศเพื่อนบ้าน ปัญหาความแออัด ตรงบริเวณด้านชายแดน ตลอดจนปัญหาแรงงานต่างด้าว เป็นต้น ซึ่งในขณะของการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ กำลังเดินทางไปอย่างต่อเนื่อง ได้มีภาคประชาชนและองค์กรต่าง ๆ แสดงความวิตกกังวลถึงสภาพปัญหาและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับประชาชนคนในพื้นที่ ผู้ประกอบการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งปัญหาสังคม ปัญหาด้านมลพิษ ปัญหาสิ่งแวดล้อมและอื่น ๆ หลังจากเขตเศรษฐกิจพิเศษก่อตั้งแล้วเสร็จนั้นจึงทำให้มองเห็นอนาคตในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจภาคตะวันออกได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่งมีทั้งฝ่ายสนับสนุนและฝ่ายที่คัดค้านในการดำเนินการ เนื่องจากเขตเศรษฐกิจพิเศษได้รับการยกเว้นกฎระเบียบและมีอำนาจพิเศษมากมาย ซึ่งอำนาจและข้อยกเว้นอาจส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนคนในพื้นที่ ผู้ประกอบการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในอนาคตได้ (ทำเนียบรัฐบาล, 2557)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยสนใจอยากที่จะศึกษาถึงปัญหาจากการรับรู้และความคาดหวังในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของผู้ประกอบการในเขตเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งผลจากการรับรู้และความคาดหวังนั้นจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการสร้างความรู้ความเข้าใจและระบบกลไกต่าง ๆ นำไปสู่การเผยแพร่ข่าวสารที่จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้ประกอบการ ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและประชาชนในพื้นที่ นำข้อมูลไปใช้ในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อวิเคราะห์การรับรู้และความคาดหวังในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของผู้ประกอบการในเขตเศรษฐกิจพิเศษ
2. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้และความคาดหวังต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ จำแนกตามข้อมูลทั่วไป
3. เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของระหว่างการรับรู้และความคาดหวังต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในเขตเศรษฐกิจพิเศษของผู้ประกอบการ
4. เพื่อนำเสนอปัญหาจากการรับรู้และความคาดหวังและแนวทางการพัฒนาเพื่อเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน เพราะต้องการที่จะนำข้อค้นพบอันโดดเด่นจากการวิเคราะห์เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้มาซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลที่เหมาะสมสำหรับผู้ประกอบการ อันได้แก่ การรับรู้และความคาดหวัง ในด้านเศรษฐกิจ ด้านความมั่นคงของมนุษย์ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้าน

วัฒนธรรม ด้านการเมืองความมั่นคง ตลอดจนปัญหาและแนวทางการพัฒนาเพื่อการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการก่อนเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้

Antionides & Van Raaij (1998) ได้กล่าวว่า การรับรู้ คือ บุคคลจะมีความแตกต่างกันในการรับรู้ ทั้งนี้จะขึ้นอยู่กับประสบการณ์และสถานการณ์ของแต่ละบุคคล และ Schiffman & Kanuk (2000, p.146) ได้กล่าวว่า การรับรู้ คือ กระบวนการที่บุคคลแต่ละคนมีการเลือกการประมวลผลและการตีความเกี่ยวกับตัวกระตุ้นออกมาให้ความหมายและได้ภาพของโลกที่มีเนื้อหา ในทำนองเดียวกันแต่ละประเทศจะมีแนวคิดและการขยายความต่อเพื่อให้มีความหลากหลาย

กระบวนการรับรู้ ซึ่ง Schmenhorn, Hunt and Osborn (1982, p.55) ได้กล่าวถึง กระบวนการรับรู้ว่าเป็นกระบวนการทางจิตวิทยาเบื้องต้นในการตีความสิ่งเร้าที่สัมผัสต่าง ๆ เพื่อสร้างประสบการณ์ที่มีความสำคัญสำหรับผู้รับรู้การรับรู้เป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลมีความแตกต่างกันเมื่อบุคคลได้รับสิ่งเร้าก็จะประมวลสิ่งรับรู้นั้นเป็นประสบการณ์ที่มีความหมายเฉพาะตนเอง

ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ ซึ่ง พิชราวัล พันธศิลาโรจน (2551) ได้กล่าวว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ 1) ปัจจัยที่เกี่ยวกับตัวผู้รับรู้ ประกอบด้วย ด้านกายภาพ หมายถึง อวัยวะสัมผัส ถ้าอวัยวะสัมผัสสมบูรณ์ก็จะรับรู้ได้ดี ถ้าหย่อนสมรรถภาพ เช่น หูตึง ตาสั้น ก็จะรับรู้ได้ไม่ดีและด้านสติปัญญา คือ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ เช่น ความจำ อารมณ์ สติปัญญา ความพร้อม การสังเกตพิจารณา เป็นต้น 2) ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา ประกอบด้วย ความรู้เดิม หมายถึง กระบวนการรับรู้เมื่อสัมผัสแล้วต้องแปลเป็นสัญลักษณ์โดยอาศัยความรู้เดิมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เราจะรับรู้ ฉะนั้นหากไม่มีความรู้เดิมมาก่อนก็จะทำให้การรับรู้ผิดไปจากความเป็นจริง และลักษณะของสิ่งเร้า หมายถึง คุณสมบัติซึ่งเป็นปัจจัยภายนอกที่โน้มน้าวใจที่จะรับรู้หรือทำให้การรับรู้เกิดการคลาดเคลื่อน เช่น ความคล้ายคลึง ความต่อเนื่องของสิ่งเร้าและสภาพพื้นฐานของการรับรู้ เป็นต้น

ดังนั้น การรับรู้ของแต่ละคนอาจมีความแตกต่างกัน แม้ว่าจะได้รับสิ่งเร้าเดียวกันหรืออยู่ในสถานการณ์เดียวกันก็ตาม ซึ่งอาจเกิดจากอิทธิพลหรือตัวกรอง (Filter) บางอย่างตามที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ซึ่งสามารถนำแนวคิดนี้มาวิเคราะห์การรับรู้ของกลุ่มคนที่มีประสบการณ์หรืออยู่ในสถานการณ์เดียวกันได้อย่างไรก็จากการที่บุคคลมีประสบการณ์ ความต้องการ ความตั้งใจ ได้รับอิทธิพลทางสังคมลักษณะเด่นหรือคุณค่าของสิ่งเร้า ทักษะคิดและภาษาที่ต่างกันก็อาจส่งผลต่อการรับรู้ที่แตกต่างกันได้เช่นกัน

แนวคิดเกี่ยวกับความคาดหวัง

สุภัทรา มิ่งปรีชา (2550) ได้นิยามความคาดหวัง หมายถึง การคาดการณ์หรือความคาดหวังเพื่อตอบสนองต่อความต้องการขึ้นอยู่กับลักษณะของบุคคล ประสบการณ์ที่ผ่านมาและการเห็นคุณค่าของการกระทำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการนั้น ๆ ซึ่งจะมีผลต่อความพึงพอใจของบุคคล และ Clay (1988: 252) ได้กล่าว

ว่า ความคาดหวัง หมายถึง ความคาดหวังต่อการกระทำหรือสถานการณ์ว่า เป็นการคาดการณ์ล่วงหน้าถึงอนาคตที่ดี เป็นความมุ่งหวังที่ดีงาม เป็นระดับหรือความน่าจะเป็นของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ได้มุ่งหวังไว้

ความสำคัญของความคาดหวัง ส่วน Eccles (2005: 105) กล่าวว่า ความคาดหวังของแต่ละบุคคล สำหรับความสำเร็จมีความสำคัญ ซึ่งการมีมูลค่านั้นเกิดจากตัวบุคคลที่มีการยึดติดกับตัวเลือกต่าง ๆ กันตาม การรับรู้ของแต่ละบุคคล ซึ่งความคาดหวังนั้นมาจากความเชื่อ บรรทัดฐานทางวัฒนธรรม ประสบการณ์ ความถนัด ความเชื่อส่วนบุคคลเหล่านั้นและทัศนคติที่มีการสนับสนุนกันทั่วไปว่าจะต้องเกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

ปัจจัยที่มีผลต่อความคาดหวัง โดยพรพิมล รียายและคณะ (2556: 5) ได้กล่าวว่า ปัจจัยของความคาดหวัง ประกอบด้วย ความต้องการ ความรู้สึก การรับรู้ การคาดการณ์ ถึงสิ่งที่บุคคลปรารถนาจะเป็นหรือจะได้อีกในอนาคต

ทฤษฎีความคาดหวัง

ณรงค์ชัย สุวรรณ (2551) ได้กล่าวว่า บุคคลจะมีพฤติกรรมโดยถือเกณฑ์ความน่าจะเป็นในการรับรู้ ซึ่งจะทำให้เกิดการใช้ความพยายาม เพื่อนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ต้องการ ตลอดจนขึ้นกับวิธีการซึ่งเขามองถึงคุณค่าเป็นผลลัพธ์นั้น เป็นทฤษฎีกระบวนการซึ่งเสนอแนะว่า ก่อนที่บุคคลจะปฏิบัติเข้าจะพิจารณาว่าจะมีความสามารถและมีความพยายามที่จะให้ได้ผลลัพธ์ที่ต้องการหรือไม่ โดยจะแสดงในรูปของความสัมพันธ์ระหว่างความพยายามที่ใช้ในการปฏิบัติกับผลปฏิบัติงาน

สรุปได้ว่า ความคาดหวังก็คือ ความเชื่อของมนุษย์ที่มีอยู่ในตัวบุคคลทุกคนที่ตั้งใจทำอะไรแล้วจะมีความคาดหวังว่าจะได้รับผลตอบแทนอย่างใดอย่างหนึ่งที่ทำนายไว้ ทั้งนี้เพื่อเป็นกำลังใจที่จะนำไปสู่ความภาคภูมิใจของตนเองตามความสามารถที่มีอยู่ของบุคคลนั้น ๆ จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับกระทำและกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจ

ข้อมูลเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ (2555) ได้กล่าวว่า อาเซียน หรือสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations หรือ ASEAN) ก่อตั้งขึ้นโดยปฏิญญากรุงเทพฯ (The Bangkok Declaration) ซึ่งได้มีการลงนามที่วังสราญรมย์ เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2510 โดยการริเริ่มของสมาชิกผู้ก่อตั้งมี 5 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์

วัตถุประสงค์ของการก่อตั้งอาเซียน

วัตถุประสงค์ของการก่อตั้งอาเซียน คือ เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างประเทศในภูมิภาค อารมณ์ไว้ซึ่งสันติภาพและเสถียรภาพความมั่นคงทางการเมือง สร้างความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ การพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม การกินดีอยู่ดีของประชาชนบนพื้นฐานของความเสมอภาคและผลประโยชน์ร่วมกันของประเทศสมาชิก โดยแบ่งเป็นรายละเอียดได้ดังนี้

กฎบัตรอาเซียน

กฎบัตรนี้ของอาเซียนมีฐานะเป็นนิติบุคคล วัตถุประสงค์ของกฎบัตรเป็นการประมวลบรรทัดฐาน (Norm) และค่านิยม (Value) ของอาเซียนที่สรุปได้ดังนี้

ด้านเศรษฐกิจ การสร้างตลาดและฐานการผลิตในทีเดียวและความสามารถในการแข่งขันสูง การรวมตัวทางด้านเศรษฐกิจที่มีการเคลื่อนย้ายของสินค้า/ บริการ แรงงาน การลงทุนและทุน

ด้านความมั่นคงของมนุษย์ บรรเทาความยากจน และลดช่องว่างการพัฒนา ส่งเสริมพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ผ่านความร่วมมือด้านการศึกษา และการเรียนรู้ตลอดชีพ

ด้านสังคม ส่งเสริมอาเซียนที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง สร้างสังคมที่ปลอดภัยและมั่นคงจากยาเสพติด เพิ่มพูนความอยู่ดีกินดีของประชาชนในอาเซียน ผ่านโอกาสที่เท่าเทียมกันในการเข้าถึง การพัฒนา มนุษย์ - สวัสดิการและสังคม ความยุติธรรม

ด้านสิ่งแวดล้อม สนับสนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่คุ้มครองสภาพแวดล้อม ความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ

ด้านวัฒนธรรม ส่งเสริมอัตลักษณ์ของอาเซียน โดยเคารพความหลากหลายและอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม

ด้านการเมืองความมั่นคง คุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน ส่งเสริมประชาธิปไตย เพิ่มพูนหลักนิติธรรมและหลักธรรมาภิบาล ตอบสนองต่อสิ่งที่ท้าทายต่อความมั่นคง เช่น การก่อการร้าย เป็นต้น

สมมติฐานการวิจัย

1. เพศที่แตกต่างกัน มีการรับรู้และความคาดหวังในการเตรียมความพร้อมที่แตกต่างกัน
2. ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีการรับรู้และความคาดหวังในการเตรียมความพร้อมที่แตกต่างกัน
3. รูปแบบของการประกอบธุรกิจที่แตกต่างกัน มีการรับรู้และความคาดหวังในการเตรียมความพร้อมที่แตกต่างกัน
4. ประเภทของธุรกิจที่ดำเนินอยู่ที่แตกต่างกัน มีการรับรู้และความคาดหวังในการเตรียมความพร้อมที่แตกต่างกัน
5. ทุนจดทะเบียนที่แตกต่างกัน มีการรับรู้และความคาดหวังในการเตรียมความพร้อมที่แตกต่างกัน
6. ระยะเวลาประกอบธุรกิจที่แตกต่างกัน มีการรับรู้และความคาดหวังในการเตรียมความพร้อมที่แตกต่างกัน
7. การรับรู้และความคาดหวังมีความสัมพันธ์กับปัญหาจากการเตรียมความพร้อมต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ

นิยามศัพท์

การรับรู้การเตรียมความพร้อม หมายถึง กระบวนการทางความคิดและจิตใจของมนุษย์ที่แสดงออกถึงความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึก ความคิด ที่มีผลมาจากกระบวนการรับและตีความจากสิ่งเร้าต่าง ๆ ที่เข้ามาสัมผัสจากสิ่งที่แตกต่างกันทางด้านปัจจัยส่วนบุคคลและประสบการณ์ที่ผ่านมาของผู้ประกอบการธุรกิจ

ความคาดหวังการเตรียมความพร้อม หมายถึง ความคิด ความเชื่อ ความต้องการ ความมุ่งหวังหรือความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่ง เป็นการคิดล่วงหน้า เพื่อมุ่งหวังสิ่งที่เป็นไปได้ว่าจะเกิดตามที่ได้คิดไว้ ทั้งนี้ความคาดหวังของบุคคลจึงขึ้นอยู่กับความต้องการและเกิดตามประสบการณ์ของผู้ประกอบการธุรกิจ

ผู้ประกอบการ หมายถึง ผู้ที่เป็นเจ้าของธุรกิจโดยดำเนินธุรกิจประเภทต่าง ๆ ได้แก่ ธุรกิจการเกษตร ธุรกิจอุตสาหกรรม ธุรกิจเหมืองแร่ ธุรกิจบริการ ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ ธุรกิจก่อสร้าง ธุรกิจค้าส่ง ธุรกิจค้าปลีกและธุรกิจอื่น ๆ ที่อยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

ด้านเศรษฐกิจ หมายถึง การสร้างตลาด การสร้างฐานการผลิตเดียวและความสามารถในการแข่งขันสูง การรวมตัวทางเศรษฐกิจที่มีการเคลื่อนย้ายเสรีของสินค้า/ บริการ การลงทุนและแรงงาน การเคลื่อนย้ายทุนเสรียิ่งขึ้น

ด้านความมั่นคงของมนุษย์ หมายถึง การบรรเทาความยากจนและลดช่องว่างการพัฒนา ส่งเสริมพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ผ่านความร่วมมือด้านการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีพ

ด้านสังคม หมายถึง การส่งเสริมอาเซียนที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง การสร้างสังคมที่ปลอดภัยมั่นคงจากยาเสพติด เพิ่มพูนความกินดีอยู่ดีของประชาชนอาเซียน ผ่านโอกาสที่ทัดเทียมกันในการเข้าถึงการพัฒนา มนุษย์ - สวัสดิการและความยุติธรรม

ด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง การสนับสนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่คุ้มครองสภาพแวดล้อม ความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ

ด้านวัฒนธรรม หมายถึง การส่งเสริมอัตลักษณ์ของอาเซียน โดยเคารพความหลากหลายและอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม

ด้านการเมืองความมั่นคง หมายถึง การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐาน เสริมสร้างประชาธิปไตย เพิ่มพูนหลักธรรมาภิบาลและหลักนิติธรรม ตอบสนองต่อสิ่งท้าทายความมั่นคง เช่น การก่อการร้าย

วิธีดำเนินการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาตามจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของกรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ (2555) ตามกฎบัตรอาเซียนเป็นการประมวลจากบรรทัดฐาน (Norm) และค่านิยม (Value) จึงได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยเชิงปริมาณ ประกอบด้วย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ประกอบการที่ประกอบธุรกิจอยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก มีจำนวน 1,098 คน (กรมพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดตาก, 2557)
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ประกอบการในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้เกณฑ์ร้อยละ 15 ของประชากร (ยูทอร์ ไกยวรรณ, 2548) ได้ผู้ประกอบการ จำนวน 164 คน และการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง

การวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ที่เกี่ยวข้องในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ ได้แก่ รองนายกเทศมนตรีนครแม่สอด จำนวน 2 คน ปลัดตัวอำเภอแม่สอด จำนวน 1 คน เจ้าพนักงานป่าไม้อาวุโส จำนวน 1 คน เจ้าพนักงานที่ดิน อำเภอแม่สอด จำนวน 1 คน นักวิชาการพาณิชย์ สำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้า จำนวน 1 คน นักวิชาการศุลกากรชำนาญการ ด้านศุลกากรแม่สอด จำนวน 1 คน สารวัตรด่านตรวจคนเข้าเมือง อำเภอแม่สอด จำนวน 1 คน ประธานหอการค้าอำเภอแม่สอด จำนวน 1 คน หัวหน้างานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอแม่สอด จำนวน 1 คน หัวหน้างานการประปาส่วนภูมิภาคสาขาแม่สอด จำนวน 1 คน ผู้จัดการศูนย์บริการลูกค้าบริษัท ทีโอที จำกัด สาขาแม่สอด จำนวน 1 คน ผู้จัดการธนาคาร กรุงศรีอยุธยา จำนวน 1 คน ผู้จัดการธนาคารออมสิน จำนวน 1 คน ผู้จัดการธนาคาร

เพื่อการเกษตรและสหกรณ์ จำนวน 1 คน ผู้จัดการบริษัท โตโยต้าเมืองตาก จำกัด จำนวน 1 คน ผู้จัดการบริษัท ตากฮอนด้าคาร์ส จำกัด จำนวน 1 คน ผู้จัดการบริษัท เทสโก้ คาร์ด เซอร์วิสเชส จำกัด จำนวน 1 คน ผู้จัดการบริษัท สยามแม็คโคร จำกัด จำนวน 1 คน ผู้จัดการบริษัท เมกา โฮม เซ็นเตอร์ จำกัด จำนวน 1 คน ผู้จัดการบริษัท ไทยสมุทรประกันชีวิต จำกัด จำนวน 1 คน ผู้จัดการบริษัท เมืองไทยประกันชีวิต จำกัด จำนวน 1 คน ตำรวจ จำนวน 2 คน ทหาร จำนวน 2 คน อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร จำนวน 2 คน เจ้าหน้าที่สาธารณสุข จำนวน 1 คน ครูโรงเรียนแม่สอด จำนวน 1 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณ มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ เพื่อศึกษาลักษณะทั่วไปของผู้ประกอบการธุรกิจที่ประกอบอาชีพในเขตอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา รูปแบบของการประกอบธุรกิจ ประเภทของธุรกิจที่ดำเนินอยู่ ทุนจดทะเบียน ระยะเวลาประกอบธุรกิจ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้และความคาดหวังต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในเขตเศรษฐกิจพิเศษของผู้ประกอบการ ประกอบด้วย ด้านเศรษฐกิจ ด้านความมั่นคงของมนุษย์ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านวัฒนธรรม ด้านการเมืองความมั่นคง

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ เป็นคำถามปลายเปิด (Open - end) เพื่อให้ผู้ประกอบการแสดงความคิดเห็นต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ

การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้สัมภาษณ์ใช้การสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In - depth Interview) เพื่อนำข้อมูลนั้นนำไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาเพื่อเตรียมความพร้อมให้ผู้ประกอบการก่อนเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการในการแสวงหาโอกาสทางธุรกิจที่มีศักยภาพออกสู่ตลาดต่างประเทศ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณ

1. ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกณฑ์
2. ใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่ การทดสอบสมมติฐานการวิจัยโดยใช้สถิติ t - test วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างกับค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม และใช้สถิติ F - test (One Way Analysis of Variance : ANOVA) วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างกับค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มและทดสอบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีการของ LSD และการวิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการรับรู้และความคาดหวัง โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

การวิจัยเชิงคุณภาพ

นำผลที่ได้จากสัมภาษณ์เชิงลึก โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สังเคราะห์ (Synthesis) และตีความ (Interpretation) มาสรุปข้อมูลปัญหาจากการรับรู้และความคาดหวังและแนวทางการพัฒนาในการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ

ผลการวิจัย

1. ภาพรวมของการรับรู้ของผู้ประกอบการอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการรับรู้ต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านความมั่นคงของมนุษย์ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านการเมืองความมั่นคง

ตารางที่ 1 แสดงภาพรวมค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการรับรู้

การรับรู้	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1. ด้านเศรษฐกิจ	3.15	0.922	ปานกลาง	1
2. ด้านความมั่นคงของมนุษย์	2.98	1.027	ปานกลาง	2
3. ด้านสังคม	2.89	1.003	ปานกลาง	3
4. ด้านสิ่งแวดล้อม	2.86	1.050	ปานกลาง	4
5. ด้านวัฒนธรรม	2.85	1.025	ปานกลาง	5
6. ด้านการเมืองความมั่นคง	2.84	1.058	ปานกลาง	6
ภาพรวม	2.93	1.014	ปานกลาง	

ส่วนในภาพรวมของความคาดหวังของผู้ประกอบการอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความคาดหวังต่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านความมั่นคงของมนุษย์ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านวัฒนธรรม ด้านสังคม และด้านการเมืองความมั่นคง

ตารางที่ 2 แสดงภาพรวมค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคาดหวัง

ความคาดหวัง	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1. ด้านเศรษฐกิจ	3.77	0.841	มาก	1
2. ด้านความมั่นคงของมนุษย์	3.66	0.910	มาก	2
3. ด้านสังคม	3.57	0.979	มาก	5
4. ด้านสิ่งแวดล้อม	3.64	0.959	มาก	3
5. ด้านวัฒนธรรม	3.62	0.903	มาก	4
6. ด้านการเมืองความมั่นคง	3.52	0.943	มาก	6
ภาพรวม	3.63	0.853	มาก	

2. การเปรียบเทียบการรับรู้และความคาดหวัง พบว่า การรับรู้ของผู้ประกอบการ จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา รูปแบบของการประกอบธุรกิจ ทุนจดทะเบียน ไม่แตกต่างกัน ส่วนความคาดหวังของผู้ประกอบการ

จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา รูปแบบของการประกอบธุรกิจทุนจดทะเบียน ประเภทของธุรกิจที่ดำเนินอยู่ ไม่แตกต่างกัน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้และความคาดหวังของผู้ประกอบการในด้านเศรษฐกิจ ด้านความมั่นคงของมนุษย์ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านวัฒนธรรม ด้านการเมืองความมั่นคง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของผู้ประกอบการในเขตเศรษฐกิจพิเศษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4. ปัญหาจากการรับรู้และความคาดหวังและแนวทางการพัฒนาเพื่อเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการด้านเศรษฐกิจ หากตลาดสินค้าภายในประเทศของไทยยังไม่มีกลไกในการป้องกัน ที่จะทำให้สินค้ามีคุณภาพ สมาชิกอาเซียนอื่นอาจจะนำสินค้าเข้ามาขายในประเทศมากขึ้น ก็จะทำให้คนไทยไม่มีตลาดภายในประเทศรองรับ แนวทางการพัฒนาของด้านเศรษฐกิจนั้น โดยการสร้างตลาดขนาดใหญ่เพื่อขยายโอกาสด้านการค้าและการลงทุน เพิ่มการจ้างงาน ส่งเสริมด้านแหล่งวัตถุดิบ เพื่อให้นำวัตถุดิบจากในประเทศมาใช้ประโยชน์ การลดต้นทุนการผลิตและสร้างรายได้เปรียบในการแข่งขันทางการค้า

ด้านความมั่นคงของมนุษย์ ในสถานการณ์ปัจจุบันความมั่นคงของมนุษย์ของคนไทยยังไม่มั่นคง ยังขาดการมีอาชีพและมีรายได้ที่ไม่เพียงพอที่จะเป็นหลักประกันในอนาคต และขาดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ที่เกิดขึ้นจากอาชญากรรม ฉกชิงวิ่งราว หรือโจรผู้ร้าย การมีครอบครัวและชุมชนที่มั่นคงพึ่งพาอาศัยกันได้ แนวทางการพัฒนาของด้านความมั่นคงของมนุษย์นั้น รัฐต้องจัดสวัสดิการที่ดีให้แก่ประชาชน ต้องจัดให้ประชาชนมีงานทำทุกคน เพื่อเป็นหลักประกันของชีวิตหรือมีประกันสังคมในการใช้สิทธิรักษาพยาบาล

ด้านสังคม สภาพสังคมที่เติบโตขึ้นทำให้เกิดปัญหาการจราจร ปัญหาความเป็นอยู่ของแรงงาน ปัญหาโรคระบาดสายพันธุ์ใหม่ ปัญหาคนเร่ร่อนและปัญหาการลักลอบเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย ซึ่งปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้เกิดจากการขยายตัวของสังคมที่ขยายใหญ่ขึ้น แนวทางการพัฒนาด้านสังคมนั้น การส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชาติ อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข มีความรักความภาคภูมิใจในความเป็นชาติไทย โดยมีแนวทางหรือการดำเนินการที่ส่งเสริมค่านิยมที่ดีของสังคมไทยในการยอมรับความคิด ความเชื่อ อัตลักษณ์ วิถีชีวิต ภาษาและวัฒนธรรมประเพณีที่แตกต่างกัน

ด้านสิ่งแวดล้อม ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์กำลังประสบอยู่ในปัจจุบันที่สำคัญ ได้แก่ ปัญหาการลดลงของทรัพยากรธรรมชาติ ปัญหาสารพิษและปัญหาของระบบนิเวศ ซึ่งปัญหาที่สำคัญเหล่านี้มาจากปัญหาย่อย ๆ หลายปัญหา เช่น มลพิษทางน้ำ มลพิษทางอากาศ มลพิษทางเสียง ขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล เป็นต้น ปัญหาเหล่านี้ถ้าไม่รีบป้องกันแก้ไขอาจส่งผลกระทบต่อวิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิตได้ แนวทางการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมนั้น การสร้างจิตสำนึกร่วมกันในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม เพราะปัญหาสิ่งแวดล้อมไม่ใช่ปัญหาของใครคนใดคนหนึ่ง แต่เป็นปัญหาของคนทุกคนที่ต้องร่วมกันรับผิดชอบแก้ไข ถ้าเรานิ่งดูตาย วันข้างหน้ามนุษย์อาจจะต้องหาที่อยู่ใหม่หรือไม่ก็อาจจะกลายเป็นฝ่ายสูญเสียพันธุ์เองก็ได้

ด้านวัฒนธรรม วัฒนธรรมย่อมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอไม่ว่าจะเป็นชนชาติใด เนื่องจากปัญหาที่มนุษย์ประสบอยู่ในสังคมเป็นประจำ ประกอบกับมีความต้องการจะปรับปรุงวิถีชีวิตของตนเองและครอบครัวให้มีสภาพดีขึ้นกว่าเดิม แนวทางการพัฒนาด้านวัฒนธรรมนั้น เป็นการเปลี่ยนแปลงความคิด ความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยม ของผู้คนในสังคม การปลูกฝังสั่งสอนเยาวชนไทยในเรื่องความหลากหลายของวัฒนธรรม เน้นการเรียนประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เห็น ศึกษาจุดเด่นของคนในประเทศต่าง ๆ เพื่อนำมาศึกษา และพิจารณาเลือกรับวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม

ด้านการเมืองความมั่นคง ปัญหาด้านการละเมิดสิทธิมนุษยชนในอาเซียน ซึ่งจะมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมและคุ้มครอง สิทธิเสรีภาพ ตลอดจนชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนอาเซียนโดยรวม แนวทางการพัฒนาของด้านการเมืองความมั่นคงนั้น ควรส่งเสริมค่านิยมของประชาธิปไตย ธรรมาภิบาล หลักการนิติธรรม ในอาเซียน และส่งเสริมความร่วมมือกับภาครัฐและเอกชนในการแก้ไขปัญหาภัยคุกคามในรูปแบบใหม่

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง “ปัญหาจากการรับรู้และความคาดหวังในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของผู้ประกอบการในเขตเศรษฐกิจพิเศษ” ได้ข้อสรุปที่มีประเด็นสำคัญและนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การรับรู้ของผู้ประกอบการภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และความคาดหวังของผู้ประกอบการภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ เพ็ญภา ดงวรรณะ (2550) ได้ศึกษาการรับรู้และความคาดหวังของประชาชนในจังหวัดสระบุรีที่มีต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรีในการพัฒนาท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ของประชาชนในจังหวัดสระบุรีที่มีต่อบทบาทขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสระบุรีในการพัฒนาท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลของการเปรียบเทียบ การรับรู้และความคาดหวังของผู้ประกอบการ พบว่า ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกับ อัปสร สุโรชิตี (2549) ได้ศึกษาการรับรู้และความคาดหวังในการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการองค์การแห่งการเรียนรู้ของบุคลากรในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบการรับรู้และความคาดหวังในการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการองค์การแห่งการเรียนรู้ของบุคลากรพบว่า บุคลากรที่มีวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของสถานศึกษาต่างกัน มีการรับรู้ในการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการองค์การแห่งการเรียนรู้ ไม่แตกต่างกัน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้และความคาดหวังของผู้ประกอบการ มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เช่นเดียวกับ อัปสร สุโรชิตี (2549) ได้ศึกษาการรับรู้และความคาดหวังในการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการองค์การแห่งการเรียนรู้ของบุคลากรในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล จังหวัดลพบุรี ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้และความคาดหวังในการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการองค์การแห่งการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4. ปัญหาและแนวทางการพัฒนาเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการ ประกอบด้วย

ด้านเศรษฐกิจ หากตลาดสินค้าภายในประเทศของไทยยังไม่มีกลไกในการป้องกัน ที่จะทำให้สินค้ามีคุณภาพ สมาชิกอาเซียนอื่นอาจจะนำสินค้าเข้ามาขายในประเทศมากขึ้น ก็จะทำให้คนไทยไม่มีตลาดภายในประเทศรองรับ แนวทางการพัฒนาของด้านเศรษฐกิจนั้น โดยการสร้างตลาดขนาดใหญ่เพื่อขยายโอกาสด้านการค้าและการลงทุน เพิ่มการจ้างงาน ส่งเสริมด้านแหล่งวัตถุดิบ เพื่อนำวัตถุดิบจากในประเทศมาใช้ประโยชน์ การลดต้นทุนการผลิตและสร้างรายได้เปรียบในการแข่งขันทางการค้า ซึ่งสอดคล้องกับ จูไรรัตน์ แสงบุญนา (2554) ได้กล่าวไว้ว่า ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Political - Security Community - AEC) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้อาเซียนมีตลาดและฐานการผลิตเดียวกันและมีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน เงินทุนและแรงงานมีฝีมืออย่างเสรี อาเซียนได้จัดทำแผนงาน การจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community Blueprint) ซึ่งเป็นแผนงานบูรณาการการดำเนินงานในด้านเศรษฐกิจ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ คือ การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว (Single Market and Production Base) โดยจะมีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน และแรงงานมีฝีมืออย่างเสรี และการเคลื่อนย้ายเงินทุนอย่างเสรีมากขึ้น

ด้านความมั่นคงของมนุษย์ ในสถานการณ์ปัจจุบันความมั่นคงของมนุษย์ของคนไทยยังไม่มั่นคง ยังขาดการมีอาชีพและมีรายได้ที่ไม่เพียงพอที่จะเป็นหลักประกันในอนาคต และขาดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ที่เกิดขึ้นจากอาชญากรรม ฉกชิงวิ่งราว หรือโจรผู้ร้าย การมีครอบครัวและชุมชนที่มั่นคงพึ่งพาอาศัยกันได้ แนวทางการพัฒนาของด้านความมั่นคงของมนุษย์นั้น รัฐต้องจัดสวัสดิการที่ดีให้แก่ประชาชน ต้องจัดให้ประชาชนมีงานทำทุกคน เพื่อเป็นหลักประกันของชีวิตหรือมีประกันสังคมในการใช้สิทธิรักษาพยาบาล ซึ่งสอดคล้องกับ สุรพงษ์ ปิยะโชติ (2554) ได้ศึกษาบทบาทของกลุ่มผลประโยชน์ท้องถิ่นกับการส่งเสริมการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษการค้าชายแดนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า แนวโน้มปัญหาและผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษการค้าชายแดน ได้แก่ ปัญหาด้านที่ดินที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของความมั่นคง ปัญหาด้านการทำงานของหน่วยงานของรัฐในการประสานงานและเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ในการส่งเสริมทางด้านเศรษฐกิจควบคู่กับการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม ปัญหาด้านนโยบายของรัฐบาล โดยเฉพาะความต่อเนื่องของนโยบายเปิดประตูการค้าฝั่งตะวันตกและปัญหาด้านองค์ความรู้และข้อมูลสนับสนุนในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ

ด้านสังคม สภาพสังคมที่เติบโตขึ้นทำให้เกิดปัญหาการจราจร ปัญหาความเป็นอยู่ของแรงงาน ปัญหาโรคระบาดสายพันธุ์ใหม่ ปัญหาคนเร่ร่อนและปัญหาการลักลอบเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย ซึ่งปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้เกิดจากการขยายตัวของสังคมที่ขยายใหญ่ขึ้น แนวทางการพัฒนาด้านสังคมนั้น การส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชาติ อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข มีความรักความภาคภูมิใจในความเป็นชาติไทย โดยมีแนวทางหรือการดำเนินการที่ส่งเสริมค่านิยมที่ดีของสังคมไทยในการยอมรับความคิด ความเชื่อ อัตลักษณ์ วิถีชีวิต ภาษาและวัฒนธรรมประเพณีที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ นุศรา ตัณลาพุม (2548) ได้

ศึกษาศักยภาพในการจัดการเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนของจังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า ศักยภาพในการจัดการเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจะเกิดขึ้นได้ต่างก็ต้องพึ่งพาอาศัยกัน ทั้งทางด้านการค้า การลงทุน การคมนาคมขนส่งการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ตลอดจนวัตถุดิบ จึงต้องอาศัยการค้ำระหว่างเพื่อนบ้าน เป็นจุดเชื่อมโยงในสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจและภายในประเทศ รัฐบาลยังต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้งภาครัฐและภาคเอกชน องค์กรท้องถิ่นให้เกิดการประสานความร่วมมือการทำงานให้สอดคล้องกัน ตลอดจนมีเป้าหมายพัฒนาคุณภาพการศึกษา พัฒนาคน เร่งเสริมงบประมาณพัฒนาท้องถิ่นให้เพิ่มขึ้น ส่งเสริมการค้าการลงทุนให้มีโอกาสแข่งขันกับประเทศเพื่อนบ้านได้ นอกจากนี้ ควรดูแลเรื่องสิ่งแวดล้อมควบคู่กันไปกับเรื่องการท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาให้เป็นจุดแข็งให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป รัฐบาลควรเร่งเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับประชาชนในพื้นที่ ที่คาดว่าจะเป็เขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อเป็นแนวทางและเตรียมความพร้อมในการรองรับกับวิถีชีวิตที่จะเปลี่ยนแปลงจากความเป็นอยู่อย่างพอเพียงเป็นแนวเศรษฐกิจที่ทันสมัยไร้พรมแดน อันเป็นความพร้อมในการบริหารจัดการได้ง่ายยิ่งขึ้น

ด้านสิ่งแวดล้อม ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์กำลังประสบอยู่ในปัจจุบันที่สำคัญ ได้แก่ ปัญหาการลดลงของทรัพยากรธรรมชาติ ปัญหาสารพิษและปัญหาของระบบนิเวศ ซึ่งปัญหาที่สำคัญเหล่านี้มาจากปัญหาย่อย ๆ หลายปัญหา เช่น มลพิษทางน้ำ มลพิษทางอากาศ มลพิษทางเสียง ขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล เป็นต้น ปัญหาเหล่านี้ถ้าไม่รีบป้องกันแก้ไขอาจส่งผลกระทบต่อวิวัฒนาการของสิ่งมีชีวิตได้ แนวทางการพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมนั้น การสร้างจิตสำนึกร่วมกันในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม เพราะปัญหาสิ่งแวดล้อมไม่ใช่ปัญหาของใครคนใดคนหนึ่ง แต่เป็นปัญหาของคนทุกคนที่ต้องร่วมกันรับผิดชอบแก้ไข ถ้าเรานิ่งดูตาย วันข้างหน้ามนุษย์อาจจะต้องหาที่อยู่ใหม่หรือไม่ก็อาจจะเป็นฝ่ายสูญพันธุ์เองก็ได้ สอดคล้องกับ สุรพงษ์ ปิยะโชติ (2554) ได้ศึกษาบทบาทของกลุ่มผลประโยชน์ท้องถิ่นกับการส่งเสริมการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษการค้าชายแดนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า แนวโน้มปัญหาและผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษการค้าชายแดน ได้แก่ ปัญหาด้านที่ดินที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของความมั่นคง ปัญหาด้านการทำงานของหน่วยงานของรัฐในการประสานงานและเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ในการส่งเสริมทางด้านเศรษฐกิจควบคู่กับการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม ปัญหาด้านนโยบายของรัฐบาล โดยเฉพาะความต่อเนื่องของนโยบายเปิดประตูการค้าฝั่งตะวันตกและปัญหาด้านองค์ความรู้ และข้อมูลสนับสนุนในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ

ด้านวัฒนธรรม วัฒนธรรมย่อมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอไม่ว่าจะเป็นชนชาติใด เนื่องจากปัญหาที่มนุษย์ประสบอยู่ในสังคมเป็นประจำ ประกอบกับมีความต้องการจะปรับปรุงวิถีชีวิตของตนเองและครอบครัวให้มีสภาพดีขึ้นกว่าเดิม แนวทางการพัฒนาด้านวัฒนธรรมนั้น เป็นการเปลี่ยนแปลงความคิด ความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยม ของผู้คนในสังคม การปลูกฝังสั่งสอนเยาวชนไทยในเรื่องความหลากหลายของวัฒนธรรม เน้นการเรียนประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เห็น ศึกษาจุดเด่นของคนในประเทศต่าง ๆ เพื่อนำมาศึกษาและพิจารณาเลือกรับวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ จุไรรัตน์ แสงบุญนา (2554) ได้กล่าวไว้ว่า

ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio -Cultural Community - ASCC) อาเซียนได้ตั้งเป้าเป็นประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ในปี 2558 โดยมุ่งหวังเป็นประชาคมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง มีสังคมที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน ประชากรอาเซียนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีและมีการพัฒนาในทุกด้าน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมอัตลักษณ์อาเซียน (ASEAN Identity) เพื่อรองรับการเป็นประชาคมสังคม และวัฒนธรรมอาเซียน โดยได้จัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio - Cultural Community Blueprint)

ด้านการเมืองความมั่นคง ปัญหาด้านการละเมิดสิทธิมนุษยชนในอาเซียน ซึ่งจะมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมและคุ้มครอง สิทธิเสรีภาพ ตลอดจนชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนอาเซียนโดยรวม แนวทางการพัฒนาของด้านการเมืองความมั่นคงนั้น ควรส่งเสริมค่านิยมของประชาธิปไตย ธรรมาภิบาล หลักการนิติธรรมในอาเซียน และส่งเสริมความร่วมมือกับภาครัฐและเอกชนในการแก้ไขปัญหาภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับ จูโรรต์น์ แสงบุญนา (2554) ได้กล่าวไว้ว่า ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political and Security Community - APSC) มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างและธำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาค เพื่อให้ประเทศในภูมิภาคอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และสามารถแก้ไขปัญหาและความขัดแย้งโดยสันติวิธี อาเซียนจึงได้จัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political - security Community Blueprint)

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลวิจัยไปใช้

1. ผลการวิจัย พบว่า ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะทำให้ผู้ประกอบการไทยเริ่มปรับตัวและเตรียมความพร้อมทั้งสภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้ประกอบการต้องเร่งปรับตัวและใช้โอกาสให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะสาขาที่ไทยมีความพร้อมและมีขีดความสามารถในการแข่งขัน
2. ประเทศสมาชิกอาเซียนหลายประเทศเป็นเพื่อนบ้าน มีพรมแดนติดกัน มีวัฒนธรรมที่คล้ายคลึง มีสินค้าและบริการที่สามารถเสริมซึ่งกันและกันได้ ซึ่งหากผู้ประกอบการสามารถร่วมมือกันได้ก็จะสามารถสร้างความแข็งแกร่งในด้านอำนาจการต่อรอง อันจะนำมาซึ่งการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจการค้า
3. การรวมกลุ่มเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนทำให้เกิดตลาดในภูมิภาคที่มีขนาดใหญ่ โดยสามารถนำจุดแข็งของแต่ละประเทศมาเสริมกับจุดแข็งของประเทศไทย เพื่อสร้างประโยชน์สูงสุดในการผลิตส่งออกและบริการ ซึ่งจะเกิดได้ก็ต่อเมื่อมีการเคลื่อนย้ายปัจจัยการผลิตได้อย่างเสรีมากขึ้น
4. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจะช่วยส่งเสริมให้เกิดการขยายตัวในด้านการค้าและการลงทุน เนื่องมาจากการผลักดันมาตรการต่าง ๆ เพื่อลด/ ขจัดอุปสรรคต่าง ๆ รวมถึงอำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุนระหว่างกัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาศักยภาพและแนวทางการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนในจังหวัดอื่น ๆ ต่อไป ในความเป็นไปได้ในการพัฒนาพื้นที่ชายแดนไปสู่การเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ
2. ควรศึกษาถึงสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาของตลาดมิตรภาพชายแดนไทย - พม่า เพื่อให้ทราบถึงสภาพปัญหาได้อย่างครอบคลุมมากยิ่งขึ้น เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางการพัฒนาในเขตเศรษฐกิจพิเศษอื่น ๆ ต่อไป

References

- Antonides, Gerrit & van Raaij, W. Fred. (1998). *Consumer Behaviour : A European Perspective*. United Kingdom : John Wiley & Sons.
- Clay, R. (1988). *Chambers English Dictionary*. Great Britain: bunay suffolk Ltd.
- Department of ASEAN, Ministry of Foreign Affairs. (2012). *ASEAN Mini Book, E-book*. Bangkok : ASEAN Policy Department.
- Department of Foreign Trade. (2010). *Thai-Burma Border Trade Statistics 2010*. Search from <http://www.dft.moc.go.th>. January 19, 2015.
- Department of Trade Development, Tak Province. (2014). *Juristic person of Mae Sot district, Tak province*. Tak : Department of Trade Development. January 19, 2015.
- Eccles, J. S. (2005). *Subjective task values and the Eccles et al. model of achievement related choices*. In A. J. Elliot & C. S. Dweck (Eds.), *Handbook of competence and motivation* (pp. 105–121). New York: Guilford.
- Government House. (2014). *The results of the special economic development committee (NRC) meeting*. Search from <http://www.thaigov.go.th/th/news>. January 19, 2015.
- Kaiwan, Yut. (2005). *Business Research Methods*. Bangkok : Good Printing Co., Ltd.
- Mingpreecha, S. (2007). *Expectations and satisfaction of outpatient service users toward the quality of service of Phrae hospital*. Thesis Master of Public Administration. Uttaradit Rajabhat University.
- Pantasirarot, P. (2008). *Factors affecting perception*. Bangkok : Booksmile.
- Piyachote, S. (2011). *The roles of local interest groups and the promotion of special economic zones development in border trade of Kanchanaburi Provincial Administrative Organization*. Master Thesis of Political Science. Sukhothai Thammathirat University. Bangkok.

- Riyay, P. and Group. et al. *Expectation of the First-year Students in the 2012 Academic Year towards the Content of College Study Subject*. North-Chiang Mai University.
- Saengboona, Churairat. (2011). *Knowledge of the ASEAN Community (Preparation for Thailand's entry into the ASEAN Community) 5-year period (2011 - 2015)*. Bangkok.
- Schiffman, L. G., & Kanuk, L. L. (2000). *Consumer Behavior (7th ed.)*. Upper Saddle River, N.J Prentice Hall.
- Shermerhorn, J. R., Hunt, J. G. & Osborn, R. N. (1982). *Managing organizational behavior*. New York : John Wiley and Sons.
- Suwan, N. (2008). *Member's Satisfactions and Expectations towards Savings Cooperative Union's Services : A Case Study of 32nd Boundary Police Saving Cooperative Union*. Independent Study. Master of Business Administration Chiang Rai Rajabhat University.
- Tanraput, Nootsara. (2005). *Management potential of the special border economic zone of Chiang Rai Province*. Master Thesis of Political Science. Chiang Mai University. Chiang Mai Province.

Assistant Professor, Wipada Mukda received her Master degree in Business Administration General Management from Suan Dusit University. she is currently a lecturer of Faculty of Management, Suan Dusit University.